

Vähittäismarkkinoiden menettelytapojen kehitysryhmä 3/2022

Aika:	Tiistai 17.5.2022 klo 12.00-16.00	
Paikka:	Etäkokous	
Osallistujat:	Jari Rusanen	Kajave Oy, puheenjohtaja
	Greetta Arha	Leppäkoski Group Oy
	Mari Eskelinen	Helen Oy
	Timo Halttunen	Elenia Oy
	Heleena Hietanen	Tampereen Sähköverkko Oy
	Tia Kautto	Vattenfall Oy
	Riitta Kettunen	Väre Oy
	Sampo Suhonen	Lappeenrannan Energia Oy
	Maire Siltanen	Lumo Energia Oyj
	Sanna Turunen	Caruna Oy
	Sari Wessman	Alva Sähköverkko Oy (kohdat 1-5)
	Riina Heinimäki, siht.	Energiateollisuus ry
	Ina Lehto	Energiateollisuus ry
	Miia Miettinen	Energiateollisuus ry
	Saara Naukkarinen	Energiateollisuus ry
Este:	Risto Lehtonen	Köyliön-Säkylän Sähkö Oy

Asialista

1. Kokouksen avaus ja muistutus kilpailulainsäädännön noudattamisesta

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Sihteeri muistutti osallistujia kilpailulainsäädännön noudattamisesta kokouksessa, jossa on kilpailijoita paikalla. TEAMS-aineistoon on liitetty kilpailuoikeudellisten sääntöjen [muistilista](#).

Riitta Kettunen osallistui kokoukseen Santeri Viljakaisen sijaisena Santerin siirryttyä uusiin tehtäviin. Riittaa on esitetty Santerin seuraajaksi Markkinavaliokunnan 31.5. kokouksessa käsiteltäväksi.

Käytiin lyhyt esittelykierros.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin muutoksitta.

3. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen 2/2022 muistio hyväksyttiin muutoksitta.

4. Datahub

4.1 Datahub ajankohtaista

Keskusteltiin datahubin ajankohtaisesta tilanteesta. Todettiin, että pääasiassa datahub toimii hyvin, mutta asiakastiedon päivityshaasteet ja time out -ongelmat vaivaavat edelleen.

Samoin toivottiin parannusta häiriötiedottamiseen. Uutiskirje tai muu sähköposti ei ole ainoana kanavana riittävä. Sähköposti tulee vastaanottajille perille usein niin viiveellä, että

yhtiöiden reagoiminen tapahtuu väistämättä liian myöhään. Tapahtumat pitäisi puskuroida vian alusta saakka, mutta yhtiöt saavat tiedon viasta viiveellä, joten puskurointi alkaa liian myöhään. Tiedotus uutisvirtaan ja välittömät tekstiviestit pitäisi lähteä ensimmäisenä ja nopeasti. Tekstiviestin lisäksi pitäisi pohtia muitakin nopeita kanavia, joista tieto menisi suoraan järjestelmätoimittajille. Todettiin, että häiriöviestintäprosessia pitäisi miettiä vielä uudelleen yhtiöiden kanssa. Toivottiin, että uusi datahub-kehitysryhmä pohtisi asiaa huolella aloittaessaan toimintansa.

Asiakastiedon päivityshaasteita käsiteltiin seuraavassa kohdassa tarkemmin.

Laskutusosoitteiden päivitykset ovat myös osoittautuneet haastaviksi. Viime päivinä on käynyt ilmi, että verkon tekemän laskutusosoitteen päivityksen jälkeen myyjältä on palautunut väärä, vanha laskutusosoite tilalle. Osassa järjestelmistä ja yhtiöissä laskutusosoitteet, ainakin kotitalouksien osalta, käsitellään niin, että ylläpidetään samaa osoitetta myyjällä ja verkolla. Tällöin myyjän virheellinen vastaus muuttaa myös verkon oikean tiedon vääräksi. Tiedostettiin, että tähän voi liittyä tietoturvariski, jos laskut menevät väärään osoitteeseen. Todettiin, että ongelma on tiedossa ja siihen on jo sovittukin joitakin ratkaisuja. Toivottiin, että nämä myyjät, joiden järjestelmä aiheuttaa virheellisen päivityksen, toimittaisivat verkoille käyttöpaikkakohtaisesti tiedon, mitkä osoitteet ovat väriä. Tämänhetkisen tiedon mukaan ongelma liittyy yhteen järjestelmään ja sitä käytäviin myyjiin. Järjestelmätoimittajalta on tulossa versiopäivityksiä. Aikataulu määräytyy yhtiöittäin. Toistaiseksi asia ei vaadi muita yhteisiä toimenpiteitä, vaan korjaustoimet vaikuttaisivat riittävältä.

Keskusteltiin myyjänvaihdon, mutta ei muuton peruutuksesta, eli syykoodilla AR04 datahubiin ilmoitettavista peruutuksista. Tuotiin esiin, että nämä AR04-peruutukset aiheuttavat paljon ylimääräistä työtä ja ongelmia verkonhaltijoille. Verkon lisäksi myös uudelle myyjälle aiheutuu manuaalisia toimenpiteitä sopimuspäivien yhteensovittamisesta. Kun alkuperäinen myyntisopimus perutaan syyllä AR04, verkkosopimus ei datahubissa pääty. Kun uusi myyjä lähettää myöhemmälle päivälle myyntisopimuksen ja verkkosopimus on asiakkaalla jo voimassa, myynti menee läpi myyjänvaihtona ja verkolle tulee tieto, että uutta verkkosopimusta ei tarvita. Jos verkko kuitenkin haluaisi muuttaa verkkosopimuksen alkamispäivää myyntisopimusta vastaavaksi, pitäisi verkon perua eri päivälle merkitty verkkosopimus, ennen kuin saa uuden voimaan. Samalla kuitenkin myös uuden myyjän myyntisopimus peruuntuu. Tilanteen ratkaiseminen edellyttää myyjän ja verkon välistä sähköpostin vaihtamista ja sopimuksien uudelleen ilmoituksia datahubiin.

Kokemus on osoittanut, että suunniteltu prosessi ei tällaisenaan palvele käytännön työtä, vaan hankaloittaa sitä. Pitäisi olla mahdollisuus, että verkkosopimus voisi myös päättyä myyntisopimuksen peruuntumisen vuoksi ja syntyisi sitten uudelleen uuden myyjän ilmoituksen pohjalta tai muutoin pitäisi voida vaihtaa verkkosopimuksen aloituspäivää.

Todettiin, että uuden datahub-kehitysryhmän pitäisi pohtia, pitäisikö prosessia muuttaa ja jos, niin miten. Päätöksenteon tueksi pitäisi kerätä laajasti käyttäjiltä kokemuksia ja kysyä, halutaanko prosessia muuttaa. Sihteeri lähettää toiveen Fingrid Datahubille.

Tämänhetkisen tiedon mukaan uusien Datahub-työryhmien pitäisi kokoontua ensimmäisen kerran vielä ennen kesälomia. Muutoin ei ollut tietoa nimitysprosessin etenemisestä.

Keskusteltiin ET:n tulevan, ensi vuonna aloittavan kehitysryhmän toimenkuvasta. ET:n kaikkien toimikuntien ja työryhmien kolmivuotinen toimikausi päättyy tähän vuoteen. Syksyllä käynnistyy uusien toimielimien nimeämisprosessi. Tähän varautumiseksi sihteeri oli toimittanut kokousaineistossa luonnoksen tehtäväkuvasta. Kehitysryhmällä ei ollut kommentteja tähän.

4.2 Asiakastiedot ja datahub

Keskusteltiin asiakastietojen päivityksestä saadun kysymyksen pohjalta. Kysymys liittyi sopimuksen yhteyshenkilötietoon, joka on siis pakollinen sopimustieto, mutta ei molemmille osapuolille yhteinen asiakastieto. Haasteena on havaittu, että edelleen jotkut osapuolet

lähettävät datahubiin konversiossa väliaikaisesti sallittua ns. dummytietoa (Ei tiedossa ja puh.nro +35800000). Ongelma on, että sitä lähetetään datahubiin, vaikka toinen osapuoli olisi toimittanut datahubiin oikeaa tietoa. Asiakasdatan oikeellisuuden kannalta ei ole toivottavaa, että yritykset voivat jättää dummytiedon voimaan, jos olisi oikea tieto tarjolla. Asiaa on vaikea valvoa aukottomasti, koska yrityksillä voi olla dummytietona myös teknisesti oikea ja järkevän näköinen yhteyshenkilö esim. Mikko Mallikas, puh. +3581231231.

Kysyjä oli keskustellut asiasta myös Fingrid Datahubin kanssa. Teknisesti datahubin kannalta ei ole väliä, mikä sopimuksen yhteyshenkilö on, kunhan yhteyshenkilön tiedot menevät datahubin validoinneista teknisesti läpi. Dummy-tietojen käyttäminen piti alunperin kuitenkin olla sallittu ainoastaan konversiossa eli uusien sopimusten tai sopimuspäivitysten tekeminen tekaistuilla yhteyshenkilöllä ei olisi toivottua. FGDH oli kuitenkin tuonut esiin heidän haasteensa ja resurssirajoituksena valvoa, käyttävätkö osapuolet dummy-tietoja väärin. Tulevaisuudessa valvontaan olisi tarkoitus kohdistaa resurssia, mutta aikataulusta ja valvontaresurssin kattavuudesta ei ole tietoa. Yleisesti asiakas- ja sopimustietojen laadun käytännön haasteet on tiedostettu FGDH:llä. FGDH on aloittanut sisäistä työstöä asiakastiedon laadun hallinnasta ja pitäänee tästä ylimääräisen webinaarin markkinaosapuolille touko-kesäkuun aikana.

Kehitysryhmä totesi, että yhteinen tavoitetilanne on selvä. Halutaan, että tiedon laatu on ja pysyy korkeana. Oltiin samaa mieltä FGDH:n kanssa, että dummytietoja sai käyttää vain konversiossa. Jos on tiedossa oikea, parempilaatuinen tieto, niin se pitäisi korjaantua dummytiedon päälle, jotta varmistetaan laadukkaat asiakas- ja sopimustiedot jatkossakin. Osalla yhtiöistä on tällä hetkellä tiedossa joitakin järjestelmärajauksia, ettei konversiossa tuotuja dummytietoja saada päivitettyä uudella tiedolla datahubin kautta tulevan tapahtuman perusteella. Tämä korjaantuu tulevissa versiopäivityksissä.

Toivottavaa olisi, että osapuolien omat raportit kehittyisivät sellaisiksi, että dummy-tiedot jäävät kiinni ja ne voidaan korjata. Sen lisäksi ja pitkäaikaisempaan tavoitteena toivottiin datahubille vahvempaa roolia tietojen laadullisessa valvonnassa. Nähtiin, että ongelmatilanteita voitaisiin tunnistaa tehokkaammin keskitetysti ja FGDH voisi vaatia ko. osapuolia korjaamaan oikea tieto väärän tilalle. ET voi laatia ohjeita ja suosituksia, mutta ei voi valvoa näiden noudattamista.

Todettiin, että asiaan palataan Säti-päivillä ryhmätöissä, ja siellä tulee pohtia ratkaisua ongelmiin. Tuotiin esiin, että alun perin ala ei halunnut sopimuksen yhteyshenkilötietoa pakolliseksi. Kompromissina valittiin, että tieto voi konversiossa olla dummytietoa. Nyt se aiheuttaa edellä kuvattuja ongelmia.

4.3 Datahub 2.0 käyttöönotto

Ei käsitelty. Palataan seuraavissa kokouksissa tarpeen mukaan.

5. Säti-päivien valmistelu

Käytiin läpi Säti-päivien esityksien sisältöä, mietittiin yleiskysymyksiä ja viimeisteltiin ryhmätöiden kysymykset. Sovittiin, että viimeistellään esitykset keskustelun perusteella. Lisäksi sovittiin, että kukin lähettää omat viestiseinä-kysymyksensä Adatoon Anne Hutrille ja Maria Boholmille (tiedoksi sihteerille).

6. Energiaviraston päätös jakeluverkonhaltijan toiminnasta myyjänvaihtotilanteessa

Keskusteltiin Energiaviraston [päätoksestä](#) jakeluverkonhaltijan toiminnasta myyjänvaihtotilanteessa. Päätös on ongelmallinen, kun virasto ei ole huomioinut siinä lainkaan asiasta annettua TEMin asetusta, eikä sanomaliikenteen automaattisen käsittelyn merkitystä. Sanomien määrän vuoksi sanomien automaattinen käsittely on aivan välttämätöntä. Päätös jättää auki kysymyksen virheellisen sanoman merkityksestä sekä virheellisen sanoman lähettäjän vastuusta. ET on päätöksen perusteista eri mieltä, eikä näe päätöksellä ennakkopäätöksen asemaa. Jatkossa, kun tiedonvaihto kulkee keskitetysti datahubin kautta, ei ole muuta mahdollisuutta kuin

luottaa lähettäjän vastuuseen sanoman perillemenosta positiiviseen kuittaukseen saakka. Ilman tätä periaatetta sähkön vähittäismarkkinoilla ei voida nykyisellä volyyymilla toimia tehokkaasti ja luotettavasti.

Kehitysryhmä oli vahvasti samaa mieltä ja korosti, että päätös asettaa verkonhaltijan aseman täysin kestävämpään tilanteeseen. Virheellisten sanomien perään ei ole mahdollista manuaalisesti lähteä tarkistamaan tilannetta tai tehdä niiden perusteella oletuksia toivottavasta sopimustilanteesta. Verkko ei voi niiden perusteella kyseenalaistaa sopimuksettomien käyttöpaikkojen tilannetta.

Päätöksen toinen asia koski verkonhaltijan toimintaa pikamuutoissa/kytkentäpyynnöissä, jotka ilmoitetaan virka-ajan ulkopuolella. Tältä osin annettu päätös on ymmärrettävä. Verkon tulee toimia näissä tilanteissa ehdottoman syrjimättömästi. Asiaa on käsitelty ET:n menettelyohjeessa (mm. luvut 1.4., 2.10. ja 3.2.) ja Luottamuksellisuus ja syrjimättömyys sähkömarkkinoilla -ohjeessa (mm. luvut 4.2. ja 5.2.). Luottamuksellisuuden osalta korostettiin sisäisen koulutuksen ja ohjeistuksen merkitystä. Toimintatavat yhtiöissä voivat poiketa. Osa verkoista ei kytke lainkaan ilman myyjän DH-tapahtumaa. Osa verkoista kytkee tietyissä epäselvissä tilanteissa omalla vastuullaan asiakkaan ilmoitukseen perustuen, ja selvittää asiaa lisää ensimmäisenä arkipäivänä. Jos ilmenee, ettei sopimusta ja avointa toimittajaa ole, niin verkko ottaa energian omaan piikkiinsä häviöihin. Sovittiin, että ET muistuttaa syrjimättömyyden merkityksestä jäsenkirjeessä.

7. Katsaus sähkömittaus ja taseselvitystyöryhmän ajankohtaisiin asioihin

Merkittiin tiedoksi Miian ja Inan katsaus sähkömittaus ja taseselvitystyöryhmän ajankohtaisiin asioihin. Käsittelyssä on ollut mm.

- statuksien käsittelyn osalta päivitetty mittausohje
  - mittausohje on kirjoitettu nykytilan mukaan, malli mahdollistaa, että verkot voivat toimia nykyisillä menettelytavoilla, mutta johtaa siihen, että statuksien käyttö ei ole täysin harmonisoitu verkkojen kesken
  - ohje on ollut viimeisillä kommentteilla työryhmällä (DL 17.5.)
  - myös Fingrid Datahub on todennut, että ohje vastaa datahubin toimintaa
  - nykyinen ohjeistus toimii väliaikaisena ratkaisuna ja asiaan palataan muutaman vuoden päästä, kun on kerätty kokemuksia
  - ohje käsitellään seuraavaksi asiakkuustoimikunnassa 1.6. ja sen jälkeen valiokunnassa, jonka jälkeen ohje julkaistaan ja siitä tiedotetaan jäseniä
- varttimittaus
  - pohjoismainen tasehallinta -hanke on edennyt suunniteltua hitaammin ja on tiedossa, että varttihinta (pohjoismainen päivän sisäinen markkina vartissa) ei olisi tulossa vielä silloin, kun siirrytään varttitaseeseen
  - tämän vuoksi osassa verkkoyhtiöissä on noussut esiin tarve pohtia olisiko mahdollista muuttaa mittausasetusta niin, että varttimittauksen isot massat (eli pienet kulutuskohteet) voitaisiin viedä varttimittaukseen myöhemmin
  - tämä vaatisi asetuksen muuttamisen, joka puolestaan edellyttäisi ET:ltä muutosehdotusta, Fingridin hanke ei ole esittämässä muutosta
  - asiaan palataan asiakkuustoimikunnassa 1.6.
  - asia voitaisiin nostaa esiin Säti-päivien ryhmätöissä, jos vaikuttaa, että ET esittäisi asetusmuutosta
- 2G ja 3G tekniikoiden elinkaari
  - 3G on poistumassa 2023, tämä on nostanut esiin ison huolen, kuinka pitkään 2G jatkuu
  - alan toiveena on, että 2G jatkuisi ainakin tämän vuosikymmenen loppuun.
  - ET käy keskustelua FiComin kanssa.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokoukset on sovittu pidettäväksi:

- keskiviikko 8.6.2022 klo 12.00-16.00 ennen Säti-päiviä
- keskiviikko 21.9.2022 klo 9.30-14.00
- torstai 24.11.2022 klo 9.30-14.00

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokoukseen 15.40.